

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 9 juni 1914 kl. 4 e. m.

Utlåtande, angående vissa nybyggnads- och förändringsarbeten å riksbankens fastighet i Göteborg.

I skrivelse den 16 maj 1914 hava fullmäktige i riksbanken, med överlämnande av ritningar och kostnadsförslag, förnyat en vid första lagtima riksdagen innevarande år hos bankoutskottet gjord framställning angående vissa nybyggnads- och förändringsarbeten å riksbankens fastighet i Göteborg.

Denna framställning hade följande lydelse:

»På anmodan av styrelsen för riksbankens avdelningskontor i Göteborg har sundhetsinspektören därstädes doktor Gösta Göthlin anställt hygienisk besiktning av avdelningskontorets bankbyggnad vid Södra Hamngatan. I sin berättelse över sagda besiktning har Göthlin huvudsakligen erinrat:

att dräneringen vore otillfredsställande;

att konstruktionen av banklokalens golv vore olämplig;

att anordningarna för uppvärmning och ventilation av banklokalen vore otidsenliga och otillräckliga; samt

att arsenik i högst nämnvärd mängd förefunnes i tak- och väggfärger ävensom i linoleummattan i stora banksalen.

Med anledning av vad sålunda förekommit hava fullmäktige åt kontorsstyrelsen uppdragit att till fullmäktige inkomma med fullständig, av kostnadsförslag åtföljd utredning angående utförande av de reparations- och förändringsarbeten, som i bankfastigheten ansåges erforderliga för undanröjande av de brister, som enligt sundhetsinspektörens ovanberörda utlåtande vidlåde bankbyggnaden.

Till fullgörande av detta uppdrag anmodade styrelsen Göteborgs stads byggnadschef Fr. Blidberg och arkitekten C. F. Ebeling i Göteborg att med ledning av sundhetsinspektörens utlåtande närmare undersöka de av denne påvisade olägenheterna och att därefter till styrelsen inkomma med förslag till desammas avhjälpande.

Blidberg och Ebeling hava därefter i avgivet yttrande föreslagit dels åtskilliga reparationer och förändringar av golvet i banksalen, dels förbättring av värmelednings- och ventilationssystemet i enlighet med ett av ingenjör William Andersson i Stockholm avgivet mindre kostnadsförslag, dels ock avlägsnandet av den arsenikhaltiga färgen i banklokalens väggar och tak samt dessas ommålning.

Kostnaderna för de av Blidberg och Ebeling föreslagna arbetena hava beräknats till kr. 14,573:30, däri inbegripet de till kr. 1,088:30 uppgående kostnaderna för anordnande av provisorisk expeditiionslokal i 2:dra våningen av bankfastigheten och i samband därmed stående reparationsarbeten.

Vid därefter av ingenjör Andersson, på anmodan av deputeraden för avdelningskontoren, företagen ytterligare undersökning av värmeledningen i kontoret har emellertid utrönts, att densamma befunne sig i sådant skick, att ett utbyte av större delen av värmesystemets anordningar mot lämpligare vore av behovet påkallat.

Kostnaden för värmeledningen, som av Blidberg och Ebeling upptagits till endast 2,500 kr., skulle härigenom komma att ökas med 5,000 kr. Då härtill kommer, dels att det illa medfarna mosaikgolvet i banksalen icke, såsom förut antagits, ansetts kunna repareras, utan böra utbytas mot nytt golv av marmor, dels ock att icke något arvode för tillsyn över byggnadsarbetet m. m. blivit i ovan angivna kostnadsberäkning upptaget, torde totalkostnaden för hela reparations- och förändringsarbetet böra beräknas sannolikt ej understiga 25,000 kr.

Styrelsen hade emellertid icke ansett sig kunna tillstyrka en så dyrbar reparation, utan att dessförinnan undersökning anstälts om lämplig utvidgning av banksalen, vilken i allt högre grad börjat visa sig vara för trång och obekvä.

I detta hänseende har av styrelsen särskilt framhållits:
att mynträkningsmaskinerna till följd av bristande utrymme inom själva banksalen måst placeras i ett från växlingskassörens plats långt avlägset och fullständigt utom hans synhåll beläget mindre rum, som tillika tjänar såsom genomgång åt bankens hela personal och tillfälligtvis jämväl för främmande bankbud m. m., varigenom helt naturligt en betydlig risk uppstår;

att det utrymme, som växlingskassören disponerar omkring sin pulpet, är synnerligen trångt;
att härigenom kontrollen över kassörens biträden i hög grad försvåras, ja stundom rent av omöjliggöres; samt
att placeringen av kontrollbokhållarens och bokförarens pulpeter i belysningshänseende är särdeles otillfredsställande, vadan vid desamma det elektriska ljuset måste hållas brinnande dagen igenom.

Vid sådant förhållande, och då den alltjämt stigande rörelsen, synnerligast i växlingskassorna, inom en icke avlägsen framtid syntes påkalla banksalens utvidgande, hade styrelsen funnit det vara välbetänkt att, innan reparationsfrågan frambars, låta utreda, huru och till vilket billigaste pris en dylik utvidgning redan nu låte sig utföras i samband med de ifrågasatta genomgripande reparations- och förändringsarbetena i banksalen, helst dessa arbeten i allt fall nödvändiggjorde hela rörelsens förflyttande från banksalen till annan lokal inom bankhuset.

Sedan olika förslag tagits i övervägande och professorn Erik Lallerstedt i Stockholm tillkallats såsom sakkunnig samt denne vid besök i kontoret tagit de lokala förhållandena i ögonsikte, har det befunnits, att det enda möjliga sätt att vinna det önskvärda utrymmet vore en utbyggnad av banksalen åt gårdssidan, och uppdrogs förty åt professor Lallerstedt att uppgöra ritningar till en dylik utbyggnad.

Sådana ritningar äro utarbetade och av stadens byggnadsnämnd godkända. Tillika har av ingenjören i överintendentsämbetet Knut Bildmark uppgjorts kostnadsberäkningar till här ifrågavarande nybyggnads- och förändringsarbeten, slutande å en kostnadssumma av 46,000 kr. (alt. I), eller 48,600 kr. (alt. II).

På grund av vad sålunda anförts få fullmäktige, som hålla före, att, därest de i professor Lallerstedts och ingenjör Bildmarks förslag (alternativ II) upptagna arbeten i riksbankens därvarande byggnad nu bliva vidtagna, därmed helt säkert skall vinnas ej allenast, att utrymmet i banklokalen för en lång tid framåt bliver fullt tillgodosett, utan även att de hygieniska förhållandena inom kontorslokalerna bliva i högst avsevärd mån förbättrade, härmed hemställa,

att bankoutskottet ville utverka riksdagens bemyndigande för fullmäktige att i riksbankens fastighet i Göteborg låta i huvudsaklig överensstämmelse med ovan omnämnda av professor Erik Lallerstedt uppgjorda ritningar och alternativ II av de av ingenjör Knut Bildmark utarbetade kostnadsförslagen för en kostnad av högst 48,600 kr. utföra de i berörda ritningar och förslag upptagna nybyggnads- och förändringsarbeten.»

Utskottet.

Av den i ärendet förebragta utredningen synes framgå, att de hygieniska förhållandena inom riksbankens fastighet i Göteborg äro synnerligen otillfredsställande och att åtgärder snarast möjligt böra vidtagas till avhjälpande av de anmärkta bristerna. Utredningen giver ock vid handen, att med den numera stegrade rörelsen en utvidgning av banklokalen är av behovet påkallad.

Under sådana förhållanden har utskottet funnit sig böra tillstyrka, att samtliga de uti ifrågavarande förslag, alternativ II, upptagna nybyggnads- och förändringsarbeten komma till utförande för en kostnad, icke överstigande vad i förslaget beräknats, eller 48,600 kronor. Utskottet, som anser sig böra särskilt framhålla angelägenheten av, att den arsenikhaltiga färgen i lokalen blir på ett fullt tillfredsställande sätt avlägsnad, får alltså, med biträdande av fullmäktiges framställning i ämnet, hemställa,

att riksdagen må uppdraga åt fullmäktige i riksbanken att i bankens fastighet i Göteborg låta i huvudsaklig överensstämmelse med ovan omförmälda av professor Erik Lallerstedt uppgjorda ritningar och av ingenjör Knut Bildmark utarbetade kostnadsförslag, alternativ II, för en kostnad av högst 48,600 kronor utföra de i berörda ritningar och förslag upptagna nybyggnads- och förändringsarbeten.

Stockholm den 9 juni 1914.

På bankoutskottets vägnar:

I. von STAPELMOHR.

Vid detta ärendes behandling inom utskottet hava närvarit:
 av första kammaren: herrar *von Stapelmohr*, *Hedenstierna*, *Trapp*, *Hallin*, *Ekman*, *Gustafsson*, *Gelotte* och *Montgomery*; samt
 av andra kammaren: herrar *Wijk*, *Vahlquist*, *Juhlin*, *Kristensson*, *Söderberg* i *Hobborn* *Forssell*, *Berg* i *Munkfors* och *Olsson* i *Tyllered*.
